

Workshop "Milieu en Gezondheid"

**Maatregelengroep 4:
Verbetering van de kwaliteit van de buitenlucht**

DEFINITIEVE VERSIE – 12 JUNI 2008

1. Aanwezig en verloop van het proces

Aanwezigheidslijst				Verloop van het proces		
Organisatie	naam		Rol	1	2	3
LNE/DEP	Bob Nieuwejaers	PURF	Animator	X	X	X
FOD Leefmilieu	Michel Degallier	PUFM	Verslaggever	X	X	X
ISP	Ann Versporten	PUFNM	Lid			
ATTB	Emile Vanden Bosch	ENT	Lid	X	X	X
FGTB	Julie Rigo	Vakbond	Lid			
FGTB	Maria Vermiglio	Vakbond	Lid	X	X	X
FGTB	Daniel Vandaele	Vakbond	Lid			
Agoria	Felix Van Eycken	ENT	Lid			
Daikin europe	Els Baert	ENT	Lid			
IVP fédé	Linda Martens	ENT	Lid		X	
pétrolière belge	Luk Duerinck	ENT	Lid	X	X	X
agoria	Nathalie Nicolas	ENT	Lid			
FGTB	Anne Panneels	Vakbond	Lid			
CRIOC	Joost Vandencruyce	Conso	Lid	X	X	X
DGRNE	Benoît Debast	PURW	Lid	X	X	X
CELINE	Olivier Brasseur	PUR	Lid		X	
IBGE	Anne Cheymol	PURB	Lid		X	
ISSEP	Thierry Hosey	Wetenschappelijk	Lid			
VITO	Luc Schrooten	Wetenschappelijk	Lid			
Agoria	Felix Van Eycken	ENT	Lid			
KU Leuven	Tim Nawrot	Wetenschappelijk	Lid			
IEW	Véronique Paternostre	Ass Envi	Lid		X	X
Teslabel	Joseph Agie - Jean Delcoigne	Ass Envi	Lid			
BBL	Bram Claeys	Ass Envi	Lid			
ATTB	Michel Donck	ENT	Lid			
CIV	Marcel MAEX	ENT	Lid			
informazout	Laurent VERCRUYSE	ENT	Lid			
Technigas	Kris DEWIT	ENT	Lid			

De lijst van genodigden werd opgesteld door de organisatoren. Er vonden 3 vergaderingen plaats: op 26 mei (1), 28 mei (2) en 3 juni (3). De aanwezigheidslijst voor deze 3 vergaderingen vindt u hiernaast.

Belangrijke afwezigen waren de FOD Economie en de FOD Financiën, die beiden bevoegdheden hebben rond respectievelijk een aantal productmaatregelen en fiscale maatregelen. Dit werd na de eerste vergadering gesignaleerd aan de organisatoren.

De werkgroep stelde 7 maatregelengroepen voor. Rond 6 van deze 7 maatregelen was er consensus. Tegen 1 maatregel was er een bezwaar vanwege de Belgische Petroleumfederatie.

Gelet op het tijdsbestek en gelet op de aanwezige personen konden de maatregelen niet in detail worden uitgewerkt. Hiervoor is een verder traject noodzakelijk.

Elk van de maatregelen wordt hierna beschreven.

	MAATREGELENGROEP 4 – WORKSHOP LEEFMILIEU GEZONDHEID	Consensus
1	<p>Doelstellingen vastleggen voor de vermindering van de emissie van luchtverontreinigende stoffen per sector voor alle mobiele bronnen</p> <p>Luchtverontreiniging is een grensoverschrijdend probleem; het beleid is in grote mate bepaald door het internationale beleid. De belangrijkste internationale verbintenissen die bepalend zijn voor België zijn de volgende :</p> <ul style="list-style-type: none"> - de Europese Richtlijn 2008/50/EG van 20 mei 2008 betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa - het protocol van Göteborg (Conventie van Genève over luchtvervuiling) en de Europese richtlijn 2001/81/EG (NEC richtlijn) die aan de lidstaten opleggen om tegen 2010 de uitstoot in de atmosfeer te verlagen van atmosferische polluenten die bijdragen aan de verzuring, de eutrofiëring en de vorming van troposferische ozon. In de zomer van 2008 zal de Europese Commissie een voorstel formuleren tot herziening van de NEC-richtlijn (met lagere plafonds voor SO₂, NO_x, VOS, NH₃ en PM). <p>Om de doelstellingen uit deze internationale verplichtingen te kunnen bereiken, beschikken momenteel alleen vaste bronnen over doelstellingen voor het verlagen de emissies van atmosferische polluenten. Deze reductiedoelstellingen werden op gewestelijk niveau vastgelegd. Om het federale beleid beter te coördineren en te plannen en ervoor te zorgen dat de doelstellingen inzake luchtkwaliteit worden behaald, moeten er per sector reductiedoelstellingen worden bepaald. Het betreft de volgende sectoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verwarmingstoestellen - Motorbrandstoffen en brandstoffen - Voertuigen - Niet voor de weg bestemde mobiele machines - Oplosmiddelen bevattende producten <p>Men zal op basis daarvan inspanningen moeten leveren om de impact van de voorgestelde maatregelen te kwantificeren. De reductiedoelstellingen zullen moeten worden vertaald naar verschillende subdoelstellingen in verband met de specifieke emissies en de marktpenetratie van de verschillende producten. Op die manier zou het federale niveau haar acties goed kunnen richten en kunnen vaststellen waar er nog inspanningen moeten worden geleverd.</p> <p>In dit kader zijn er 3 randvoorwaarden van cruciaal belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> -De federale overheid zal haar capaciteiten op het vlak van menselijk kapitaal moeten ontwikkelen om haar beleid betreffende dit thema te kunnen ondersteunen. -Een betere coördinatie tussen de betrokken federale departementen (leefmilieu, energie, economie, mobiliteit, financiën) is absoluut noodzakelijk. Het departement leefmilieu moet deze coördinerende rol op zich kunnen nemen. -Op relatief korte termijn is een belangrijke inspanning tot onderbouwing noodzakelijk in het kader van de voorbereiding van het Belgische standpunt over de doelstellingen in de nieuwe NEC-richtlijn. <p>Enkele voorbeelden van maatregelen in een globaal federaal beleid zijn :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat de normen inzake brandstoffen en de doelstellingen tot vermindering van sommige verontreinigende stoffen betreft, zijn de accijnzen één van de geschikte instrumenten om de dieselconsumptie te veranderen en zo de emissie van PM en van NO_x te verminderen. - De vervanging van een oplosmiddel door een ander (minder ozogeen) is ook een oplossing betreffende COV-emissie. 	Ja

	<p>Wij stellen voor om emissienormen van PM 2,5 in aantal vast te leggen, rekening houdend met het verschil in toxiciteit met PM10. Men moet zien of het technisch mogelijk is in termen van maatregelen en pogingen (laboratorium). Wij kunnen deze maatregel impulsen toedienen op Europees niveau. De groep beschikt niet over de nodige expertise om dieper in te gaan op deze discussie.</p> <p>Wij herinneren aan de gevaren van PM en de verplichting om doelstellingen te bereiken op het gebied van luchtkwaliteit. Alle maatregelen die men kan voorstellen in deze maatregelengroep zijn van aard om de grenswaarden vroeger te bereiken door de voorziene termijnen te verkorten of te motiveren in de CAFE-richtlijn. De impact op de gezondheid en de gevaren van PM zijn een argument om alle actoren van de maatschappij te sensibiliseren.</p> <p>Actiepunten/prioriteiten naar aanleiding van de discussie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Scenario's bepalen voor de vermindering van de emissie van luchtverontreinigende stoffen voor bronnen zoals verwarmingsinstallaties, verbrandingsstoffen en brandstoffen van auto's, niet voor de weg bestemde mobiele machines en oplosmiddel bevattende producten ➤ Een plan voorbereiden voor de vermindering van emissies van luchtverontreinigende stoffen door de producten; ➤ Bronnen ontwikkelen voor de ondersteuning van het beleid inzake luchtkwaliteit; ➤ Ontwikkelen van een effectieve coördinerende rol voor Leefmilieu bij het uitwerken van een reductiebeleid voor luchtverontreiniging door producten; ➤ Het Belgisch standpunt over de reductiedoelstellingen in het kader van de NEC-richtlijn (partim producten) voorbereiden ➤ Voorbereiden van een inventaris van de methodes die de kwantificering in aantal toelaten van de PM 2,5 die van toepassing zijn op hoger vermelde producten. 	
2	<p>Verminderen van de uitstoot veroorzaakt door verwarmingsinstallaties</p> <p>1) De eerste prioriteit bestaat erin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de KB's over verwarmingsketels en kachels af te werken. Deze twee besluiten moeten nog worden voorgesteld aan de Minister van Begroting, aan de Raad van Ministers en aan de Raad van State. De doelstellingen van deze besluiten betreffen de vaststelling van emissienormen van verontreinigende stoffen (NOX, CO en PM) voor de verwarmingsketels en van CO, PM en rendement voor de kachels. - opstellen en afwerken van het KB inzake kwaliteitsnormen van houtpellets, van houtplaten, van brandhout. De vaststelling van normen betreffende het maximumgehalte aan pesticiden of zware metalen, dat als doelstelling zal hebben het gebruik van besmet of behandeld hout te verbieden voor de productie van verbrandingsstoffen. Het zal toegelaten zijn om geïmporteerde verbrandingsstoffen met FSC-label op de markt te brengen. Andere labels kunnen worden erkend. Het parlementaire traject voor dit KB is nog niet begonnen. <p>2) Maar om de luchtverontreiniging door verwarmingsinstallaties effectief te verminderen is een bredere aanpak noodzakelijk. In het kader van de verhoging van de energieprijzen keert de consument zich meer en meer tot vaste verbrandingsstoffen. De luchtkwaliteit ondergaat de impact van een toename van luchtverontreinigende stoffen (PM, HAP, enz). De groep van deskundigen stelt voor om een globale strategie op te stellen over de luchtkwaliteit verbonden met de energieprijzen. Er moet daarbij ook rekening worden gehouden met sociale aspecten. Zeker mensen uit de lagere inkomensklasse zullen maar overschakelen op schonere toestellen en brandstoffen indien deze tegen een betaalbare prijs worden aangeboden.</p>	Ja

Ook sensibilisering is een belangrijk element hierbij, zeker voor toestellen op biomassa en andere vaste brandstoffen. Dit kan zowel door de gewesten (gebruik) als door de federale overheid (bij verkoop) gebeuren.

In dit kader is het belangrijk om het verband te leggen tussen de maatregelengroep over biomassa (MG 5) van de workshop klimaat.

3) Een mogelijk initiatief naar mensen met lagere inkomens is het ontwikkelen van collectieve initiatieven voor de productie van duurzame energie (warmte) zoals zonne-energie, bv. door middel van derde partij-financiering. Dit laat vaak een milieuvriendelijkere energieproductie toe dan de individuele verwarming.

3 bis) In het kader van renovatie zou de toepassing van het BTW-tarief van 6 % moeten worden verlengd. Een terugkeer naar 21% zou de vernieuwing van de oude verwarmingstoestellen en de verbetering van de energieprestatie van gebouwen vertragen.

3 ter) De staatssteun (zie 3bis) zou moeten worden vereenvoudigd, geharmoniseerd en georganiseerd op lange termijn. De budgetten moeten voldoende zijn. De nieuwe verwarmingstechnieken (warmtepompen, zonnepanelen, enz.) zouden specifiek ondersteund moeten worden. Energiebesparing is natuurlijk de eerste maatregel die moet worden voorzien.

4) Een belangrijke problematiek in verband met de directe blootstelling van de bevolking aan schadelijke luchtverontreiniging is de verbranding van afvalstoffen door de mens zelf (in huis of in de tuin). Dit zorgt voor de emissie van schadelijke polluenten zoals dioxines, polyaromatische koolwaterstoffen, CO en fijn stof, en voor directe blootstelling van de bevolking aan deze polluenten. De resultaten van de humane biomonitoring (in Vlaanderen) wijzen uit dat dit ook negatieve gezondheidseffecten heeft. Zowel de federale als de gewestelijke overheden kunnen rond dit thema maatregelen nemen:

- Ondanks de schadelijke effecten worden er nog steeds toestellen op de markt gebracht die er op gericht zijn huishoudelijke afvalstoffen en tuinafvalstoffen te verbranden, ook zonder verwarmingsdoeleinden. Het op de markt brengen hiervan moet worden verboden en de burgers moeten worden gesensibiliseerd tegen deze praktijk die de impact op de gezondheid accentueert. Tevens moeten voldoende alternatieven voor de ophaling en verwerking van afvalstoffen worden aangeboden (ook voor mensen die niet over een wagen beschikken).

Het instellen van een verbod op de verkoop van afvalverbrandingstoestellen is een federale bevoegdheid; het sensibiliseren van de bevolking en aanbieden van ophaling van afvalstoffen is een bevoegdheid van gewesten en gemeenten. De groep van deskundigen stelt de huur van vergruizers voor door de collectiviteiten/de gemeenten om de koolstofinhoud te valoriseren.

5) Een mogelijke maatregel is het instellen van een verbod op de verbranding van biomassa-afval in open lucht. Dit is niet energie-efficiënt en zorgt voor luchtverontreiniging. Er kunnen uitzonderingen worden gemaakt voor bepaalde omstandigheden (fytosanitaire noodzaak, bepaalde folkloristische activiteiten,...) Op zijn minst kan dit verboden worden in smogperiodes (piekperiodes van luchtverontreiniging) en kan men dan hierrond sensibiliseren.

6) In het kader van de verwarmingstoestellen is het mogelijk om productnormen te bepalen betreffende de PM. Het is natuurlijk een proces dat ook moet terugkomen op Europees vlak om de grensoverschrijdende gevolgen te vermijden.

7) In het algemeen, maar ook specifiek rond huishoudelijke verwarmingstoestellen, wordt harmonisering gevraagd tussen de voorschriften in de verschillende gewesten en op het federale niveau.

	<p>Actiepunten/prioriteiten naar aanleiding van discussie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Afwerken van de drie koninklijke besluiten; ➤ Uitwerken van een globale strategie betreffende de impact van verwarming op de luchtkwaliteit (rekening houdend met de energieprijis), met waar mogelijk normen voor fijn stof en de verschillende (schadelijke) fracties ervan; ➤ Bepalen van een sensibiliseringsbeleid tegen de verbranding van tuinafval en voorbereiding van een koninklijk besluit dat het verbod op het op de markt brengen van verbranders van tuinafval beoogt; ➤ Terbeschikkingstelling van de consumenten van tuinvergruizers of van diensten die hetzelfde streefdoel hebben om de biomassa te verminderen en te valoriseren, bijvoorbeeld in de grond; ➤ Het stimuleren van milieuvriendelijke collectieve verwarming; ➤ Verbanden leggen met MG 1 (Gezondheid en Leefmilieu) en MG 5 (Klimaat en Energie); ➤ Harmonisering van de voorschriften tussen de verschillende gewesten (en de federale overheid); ➤ In het kader van renovatie zou de toepassing van het BTW-tarief van 6 % moeten worden verlengd; ➤ De staatssteun met betrekking tot de vernieuwing van oude verwarmingstoestellen en de verbetering van de energieprestatie van gebouwen zou moeten worden vereenvoudigd, geharmoniseerd en georganiseerd op lange termijn. De budgetten moeten voldoende zijn. 	
3	<p>Versterking van het toezicht op de conformiteit van de verwarmingstoestellen</p> <p>De vaststelling van productnormen is de eerste fase van de vermindering van de milieu-impact en de impact op de gezondheid. Het markttoezicht en de inspectie dragen bij tot de verbetering van de kwaliteit van de producten die op de markt worden gebracht.</p> <p>Op heden wordt het markttoezicht georganiseerd door twee federale administraties (Energie en Leefmilieu). De inspectie wordt alleen georganiseerd door de administratie van Energie.</p> <p>Omwille van redenen van synergie moeten de federale administraties zich organiseren met het oog op de voorbereiding van inspectiecampagnes en moeten zij over een overeenkomstig budget beschikken.</p> <p>De administratie van de douane zou de controles versterken in de havens en luchthavens.</p> <p>De financiering van deze inspectiecampagnes kan ofwel ten laste van de betrokken administraties gebeuren, ofwel via een financieel mechanisme met de producenten van verwarmingstoestellen ofwel door een combinatie van de twee.</p> <p>Een belangrijk aandachtspunt is het controleren van parallelle distributiekanaalen voor de verwarmingstoestellen.</p> <p>Randopmerking (gelinkt maar buiten het thema van de werkgroep): De werkgroep merkt nog op dat ook de controles op de energieprestaties van gebouwen (isolatie,...) een belangrijk aandachtspunt voor het (gewestelijke) beleid zijn.</p>	Ja

	<p>Actiepunten/prioriteiten naar aanleiding van discussie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Bepalen en voorbereiden van een inspectiebudget. ➤ Voorbereiden, op basis van het federaal register betreffende verwarmingstoestellen, van inspectiecampagnes die gezamenlijk zullen georganiseerd worden door de algemene directies van Energie en van Leefmilieu, met voldoende aandacht voor parallelle distributiekanaalen ➤ Voortdurende bijwerking van het register van verwarmingstoestellen en publicatie van de resultaten van de inspectiecampagnes. 	
4	<p>Verbetering van de kennis betreffende emissies van luchtverontreinigende stoffen afkomstig van warmteproductie</p> <p>In het kader van het gebruik van verwarmingstoestellen en van het opstellen van scenario's en van visies die ertoe strekken de globale emissies van luchtverontreinigende stoffen kwantitatief te verminderen, zullen de federale overheid en de gewesten modellen en indicatoren van opvolging van het beleid inzake productnormen en van verbetering van de energieprestaties van gebouwen moeten vastleggen.</p> <p>De cijfers en statistieken betreffende onroerende goederen van het NIS dateren van 2000. Deze cijfers zijn interessant want ze stellen een foto voor van de staat van het bestaande aantal onroerende goederen. De volgende telling is voorzien in 2010.</p> <p>De te ontwikkelen indicatoren zouden betrekking hebben op de werkelijke consumptie van verwarmingstoestellen en het geïnstalleerde vermogen in de woningen. Het streefdoel is het volgen van de indicator vermogen in functie van het energieverbruik en de verbetering van de energieprestatie van de gebouwen. Het is belangrijk de evolutie van de markt te volgen om corrigerende maatregelen te kunnen nemen.</p> <p>Het verband met MG 2 over de indicatoren gezondheid en milieu wordt voorgesteld, maar is moeilijk in de praktijk.</p> <p>Actiepunten/prioriteiten naar aanleiding van discussie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ontwikkelen, in overleg, van modellen en indicatoren van energieverbruik voor verwarming en van emissies van luchtverontreinigende stoffen; ➤ Ontwikkelen van een visie in functie van de alternatieven voor warmte- en koudeproductie aan de hand van hernieuwbare energie en in bepaalde gevallen van elektriciteit; ➤ Frequentere tellingen (om de 5 jaar) van het aantal onroerende goederen, minstens wat betreft de verwarmingstechnieken en de energieprestaties van gebouwen. 	Ja
5	<p>De zwavelemisssies door het gebruik van bepaalde petroleumproducten verminderen</p> <p>De vermindering van zwavelemisssies in de zware stookolie die wordt gebruikt door stationaire bronnen en huisstookolie gaat de milieu-impact en de impact op de gezondheid verminderen. In het kader van het protocol van Göteborg en de NEC-richtlijn heeft België zich verbonden tot vermindering van de zwavelemisssies. In dit kader heeft de federale overheid zich verbonden tot het nemen van maatregelen om de emissies van producten te verminderen (door productnormmaatregelen of andere maatregelen (bv. fiscale) met een gelijkwaardige vermindering).</p>	Geen consensus

Voor stookolie was een vermindering van het maximale zwavelgehalte van 1% tot 0,6% voorzien, voor huisstookolie een vermindering van 2000 ppm naar 500 ppm. (Europese norm van 1000 ppm vanaf 2008). Ongeacht of het gaat om het gebruik van stookolie of van huisstookolie, gaat het om het stimuleren van een product eerder dan een ander.

Fiscale maatregelen zijn een adequaat instrument.

Voor stookolie geeft de verslaggeving van het federaal plan ozon + verzuring + eutrofiëring de volgende informatie:

Om geleidelijk aan over te stappen van stookolie van 2000 ppm op stookolie van 50 ppm, zal vanaf 2004 de energiebijdrage op stookolie "extra" verminderen van 13,4854 €/1000 l tot 12,1022€/1000 l. Door deze geleidelijke verlaging van de energiebijdrage op stookolie "extra", die de prijs van dit nieuwe product gelijk moet brengen met de prijs van de traditionele huisbrandolie, zou de hele markt in 4 jaar op stookolie van 50 ppm moeten zijn overgeschakeld. Met deze maatregel kan op de zaken vooruit worden gelopen en zelfs verder worden gegaan dan de Europese Richtlijn (die het hoogst toegelaten zwavelgehalte van stookolie tegen 2008 vaststelt op 1000 ppm).

De maatregel betreffende huisbrandolie « extra », die een jaarlijkse vermindering voorziet over een periode van vier jaar van het verschil tussen de energiebijdrage op natuurgas en die op stookolie « extra », zal worden geëvalueerd. Ondertussen werd de bijkomende vermindering voor 2005 niet toegepast. Daarom zal de concretisering van deze maatregel worden voortgezet vanaf 1 januari 2006 na evaluatie.

In de programmawet van 27 december 2005 is voorzien dat, voor zwavelarme stookolie, in geval van niet-professioneel gebruik van verbrandingsstoffen, men de energiebijdrage bij koninklijk besluit, na overleg in de Ministerraad, kan laten zakken zonder daarvoor een wet te moeten stemmen. Te dien einde moeten de ministers van Financiën en van Begroting vooraf overleg plegen met de sector van brandstofdistributeurs, om zich ervan te vergewissen dat deze effectief kunnen garanderen dat het aanbod van het product zal toelaten om aan de vraag te voldoen.

De werkgroep stelt voor dat de federale overheid verder werk maakt van de maatregelen die eerder voorzien waren in uitvoering van de voornoemde internationale verbintenissen via productnormering, fiscale maatregelen of overeenkomst met de sector). De bevoegde overheidsdiensten (FOD Economie en Energie en FOD Financiën) waren niet aanwezig in de werkgroep.

Deze maatregel is relevant in het kader van het thema Milieu en Gezondheid omdat SO₂ een belangrijke atmosferische precursor is van fijn stof en omdat er onder meer daarom ook emissiereducties voor worden voorgesteld in het Europese programma Clean Air for Europe.

Actiepunten/prioriteiten naar aanleiding van discussie:

- Definiëren van een productnorm voor stookolie die 0,6% zwavel bevat of een gelijkwaardige maatregel (bv. fiscaal)
- Een fiscaal kader voor de promotie van de huisstookolie « extra » (50 ppm)

Bezwaar van de Belgische Petroleum Federatie

De Belgische Petroleum Federatie is niet akkoord met Belgische productnormen die afwijken van Europese productnormen. Een eventueel Belgisch fiscaal beleid om het gebruik van zwavelarmere producten te stimuleren behoort tot de mogelijkheden, maar

moet steeds kaderen in het Europees beleid en regelgeving inzake productnormen en producttaxatie. Een en ander dient het voorwerp uit te maken van technisch overleg met de sector. De BPF heeft ook geen alternatief voorstel tot maatregel om de emissies van deze producten te verminderen (naast de overwogen pistes van productbeleid en fiscaal beleid). De BPF meent dat de vraag of er potentieel is dient nagegaan te worden door de FOD Economie en de FOD Financiën op basis van de statistieken van op de markt gebrachte producten en prognoses over de toekomst.

De argumenten van de BPF zijn de volgende:

Ivm stookolie 0.6 % zwavel

De bezwaren tegen de maatregel zijn de volgende :

- *de normen voor brandstoffen worden bepaald op EU-niveau*
- *alle brandstoffen die voldoen aan de EU-normen moeten toegelaten worden op de Belgische markt*
- *er zijn alternatieven op de markt : bv stookolie 1000 ppm zwavel*
- *"special grades" voor de Belgische markt zijn moeilijk te verwezenlijken : kleine markt, bijkomende opslagtanks, Het op de markt brengen is in elk geval een economische beslissing van elke actor.*
- *strategische voorraden : welke kwaliteit moet die hebben : "special grade" of EU-norm ... ? Bijkomende opslagtanks nodig. Wat met uitwisselbaarheid met andere lidstaten ?*
- *rekening houden met afweging kwaliteit brandstof <> meer CO2 bij raffinage*
- *kost voor de gebruikers gaat stijgen.*

De maatregel moet dus doorgevoerd worden op Europees niveau.

Indien de Belgische overheid desondanks deze maatregel toch zou willen doorvoeren, dan kan ze best vooraf de sector raadplegen.

Ivm stookolie 1000 en 50 ppm zwavel.

De bezwaren tegen de maatregel zijn de volgende :

- *de normen voor brandstoffen worden bepaald op EU-niveau*
- *alle brandstoffen die voldoen aan de EU-normen moeten toegelaten worden op de Belgische markt*
- *"special grades" voor de Belgische markt zijn moeilijk te verwezenlijken : kleine markt, bijkomende opslagtanks, Het op de markt brengen is in elk geval een economische beslissing van elke actor.*
- *strategische voorraden : welke kwaliteit moet die hebben : "special grade" of EU-norm ... ? Bijkomende opslagtanks nodig. Wat met uitwisselbaarheid met andere lidstaten ?*
- *rekening houden met afweging kwaliteit brandstof <> meer CO2 bij raffinage*
- *kost voor de gebruiker gaat stijgen.*

Bijkomende toelichting :

Kwaliteit van stookolie voor verwarming

Het wettelijk kader betreffende de kenmerken en het zwavelgehalte van stookolie voor verwarming wordt bepaald in het koninklijk besluit van 3 oktober 2002, dat op 23 oktober 2002 werd gepubliceerd.

Dit besluit vermeldt dat:

Stookolie voor verwarming

- *De stookolie voor verwarming beantwoordt aan de norm NBN T 52-716 (de norm die preciseert dat het zwavelgehalte vanaf 1 januari 2008 niet hoger mag zijn dan 1000 ppm)*
- *Het is verboden een product op de markt te brengen onder de benaming stookolie voor verwarming indien het niet aan de norm in kwestie beantwoordt*
- *Het is verboden een product te gebruiken als stookolie voor verwarming indien het niet beantwoordt aan de norm in kwestie*

Stookolie voor verwarming extra.

- *Dit product beantwoordt aan de norm NBN EN 590 brandstoffen voor wegvoertuigen, behalve wat betreft het zwavelgehalte dat voor stookolie voor verwarming extra maximaal 50 ppm bedraagt.*

Fiscaliteit die van toepassing is op stookolie voor verwarming en op stookolie 10 ppm

Stookolie voor verwarming 1000 ppm

- *De energiebijdrage bedraagt 8,4854 € per 1000 liter*

Stookolie voor verwarming extra 50 ppm

- *Tot 5 maart 2007 bedroeg de energiebijdrage van stookolie 50 ppm 7,1022 € per 1000 liter*
- *Sinds de inwerkingtreding op 5 maart 2007 van de « accijnswet » van 25 februari 2007, wordt stookolie « met laag zwavelgehalte » gedefinieerd als stookolie waarvan het zwavelgehalte lager is dan 10 ppm. De verminderde bijdrage is dus niet meer van toepassing op stookolie « 50 ppm » sinds 5 maart 2007.*
- *Vandaag bedraagt de energiebijdrage 8,4854 € per 1000 liter, zoals voor stookolie 1000 ppm.*
- *N.B. : De maximale prijsstructuur van stookolie voor verwarming extra 50 ppm bestaat en werd gepubliceerd.*

Stookolie extra 10 ppm

- *De energiebijdrage van deze stookolie bedraagt 7,1022 per 1000 liter.*
- *De industriële en commerciële gebruikers van deze stookolie genieten deze verminderde bijdrage (en eventueel fiscale vrijstellingen, indien ze beschikken over afdoende toelatingen in het kader van de programmawet van 27 december 2004) voor zover zij aantonen dat zij stookolie 10 ppm gebruiken (certificering door hun leveranciers).*

Vervanging van stookolie voor verwarming door een kwaliteit extra 50 ppm

- *Deze aanpak zou de wijziging van de bestaande normen vergen. De aanmaak van nieuwe normen of de wijziging van bestaande normen behoort tot de bevoegdheid van het NBN, die deze taak desgevallend zal toevertrouwen aan de Normalisatiecommissie voor Olie, waarvan de werken worden gecoördineerd door de Operator voor Normalisatie Petroleumproducten (sectorale operator die wordt erkend door het NBN).*
- *De meeste condensketels werken vandaag de dag met stookolie met een gehalte van « 1000 ppm zwavel ». Voor de modellen van verwarmingsketels die vandaag nog steeds een lager zwavelgehalte vragen, is de bestaande kwaliteit « 50 ppm » volkomen aangepast en beschikbaar.*
- *De vervanging van stookolie « 1000 ppm » door stookolie « met laag zwavelgehalte » zou een negatieve milieubalans tot gevolg hebben, door het energieverbruik van de raffinaderijen te verhogen en bijgevolg ook de CO²-uitstoot. Deze vervanging zou eveneens negatieve economische gevolgen hebben, zowel voor de raffineerders als voor de consumenten.*
- *Ten slotte, indien stookolie voor verwarming zou overgaan naar een verminderd zwavelgehalte (50 ppm), zal dat onvermijdelijk de risico's voor slecht gebruik en fraude verhogen. Sommige gebruikers met weinig scrupules zouden immers kunnen geneigd zijn om dit product te gebruiken als brandstof.*

Indien de Belgische overheid desondanks deze maatregel toch zou willen doorvoeren, dan kan ze best vooraf de sector raadplegen.

6 Identificeren van maatregelen om de emissies van luchtverontreinigende stoffen te verminderen, alsook van de lawaai-uitstoot van niet voor de weg bestemde mobiele machines

Onder de off road sector vallen verschillende soorten bronnen : schepen (binnenvaart), landbouwvoertuigen, machines in de industrie, bouw en bosbouw, quads, grasmaaiers enz. De belangrijkste maatregel voor deze bronnen is productnormering, in de eerste plaats Europese normering (dit is zeker voor dit soort bronnen belangrijk, gezien het vrij verkeer van goederen).

1) Een algemene aanbeveling voor deze sector is het stimuleren van roetfilters (CTR) en DeNO_x-filters (SCR), voor nieuwe machines en waar mogelijk ook retrofit-filters. Vervangen van oude vervuilende machines. Stimuleringsmaatregelen (subsidies, fiscale incentives, taksen, sensibilisering,...) kunnen op verschillende niveaus (gewestelijk, federaal) worden genomen en moeten op mekaar worden afgestemd

2) Voor toestellen zoals grasmaaiers, bosbouwwerktuigen, etc : collectieve oplossingen ontwikkelen, dématerialisatie aanmoedigen, gemeenschappelijke diensten aanmoedigen (Gemeenschappelijke toestellen laten toe voor eenzelfde prijs betere kwaliteit en minder vervuilende toestellen aan te kopen)

3) Voor de luchtvaartsector formuleert de werkgroep volgende voorstellen :
- de werkgroep stelt voor dat België de Europese werken steunt betreffende de economische maatregelen die het verbruik van kerosine en de emissie van

Ja

	<p>luchtverontreinigende stoffen verminderen in de luchtvaartsector (bv. : belasting van kerosine, ETS, enz),</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor de hinder van de luchtvaart, is de problematiek van het nachtlawaai één van de ergste milieu- en gezondheidsproblemen ; oplossingen zijn noodzakelijk - Verplichting tot informatie over emissies op tickets van de reizigers. <p>Verband met de workshop Mobiliteit (verontreinigende en akoestische emissies) en de workshop klimaat (belasting van kerosine).</p> <p>4) de werkgroep verwijst naar de maatregelen die werden voorgesteld door de MG2 van de workshop Mobiliteit (goederenvervoer) en steunt deze voorstellen</p> <p>Actiepunten/prioriteiten naar aanleiding van discussie :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opstellen van een inventaris en een evolutie van het aantal pleziermachines, tuinmachines, machines van burgerlijke bouwkunde, tractors en land- en bosbouwmachines, binnenschepen. Deze inventaris betreft eveneens de toestellen die brandstoffen gebruiken zoals stookolie, huisstookolie, huisstookolie extra, diesel en benzine; - Een maatregel voorbereiden voor de installatie van roetfilters (CTR) en DeNO_x op toestellen zoals boten (ten gevolge van de actie 10C van het ozonplan), de machines van de burgerlijke bouwkunde, de land- en bosbouwmachines; vervanging van oude en verontreinigende machines; - Ontwikkeling, in het geval van gebruik van sommige toestellen, van collectieve dienst oplossingen; - Evaluatie van maatregelen die moeten worden genomen betreffende de productnormen (emissies van verontreinigende stoffen en akoestische emissies) - Acties naar de luchtvaart (nachtvluchten, economische incentives, informatieverplichting op emissies) 	
7	<p>Acties voeren ten aanzien van producten die oplosmiddelen bevatten</p> <p>Vluchtige organische stoffen (VOS, COV) zijn een belangrijke precursor van troposferische ozon, een atmosferische pollutant met belangrijke gezondheidsimpact. In het federaal plan verzuring en troposferische ozon 2004-2007 van de federale overheid was de volgende actie opgenomen :</p> <p><i>« Uitvoering van een nieuwe strategie voor een geïntegreerd beleid van oplosmiddel bevattende producten. Zij zal erop toezien dat de beschikbare juridische, economische en sociaal-communicatieve instrumenten optimaal en in combinatie aan bod komen. Het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van zulk een strategie zal gebeuren in het kader van nauwe samenwerking met alle betrokken spelers.»</i> De potentiële vermindering van deze actie wordt geraamd op 3000 ton COV.</p> <p>De verslaggeving 2008 over het plan verzuring en troposferische ozon geeft de huidige staat van de uitvoering weer:</p> <p><i>« In 2004 vonden meerdere contacten plaats tussen het DG Leefmilieu en DETIC met het oog op de voorbereiding van een sensibiliseringscampagne betreffende detergents in de loop van 2005. Er kon echter geen akkoord worden gesloten met DETIC.</i></p>	Ja

In de lente van 2007 zal de administratie Leefmilieu een marktstudie bestellen over het gedrag van de consument op het vlak van aankoop en gebruik van detergents. Deze studie zal beëindigd worden in de herfst van 2007.

Het DG Leefmilieu heeft een ontwerp van KB voorbereid dat de omzetting beoogt van de richtlijn 2004/42/EG inzake de beperking van emissies van vluchtige organische stoffen ten gevolge van het gebruik van organische oplosmiddelen in bepaalde verven en vernissen en producten voor het overspuiten van voertuigen en tot wijziging van richtlijn 1999/13/EG.

Het koninklijk besluit werd afgekondigd op 7 oktober 2005 en gepubliceerd op 19 oktober 2005.

De detergents, cosmetische producten en lijmen werden geïdentificeerd als belangrijke groepen van producten houdende oplosmiddelen. Om deze actie snel uit te voeren hebben in 2004 verschillende ontmoetingen plaatsgevonden met DETIC om te analyseren welke concrete acties zouden kunnen worden uitgevoerd. De bevoorrechte piste was de vaststelling van normen van maximale COV-gehalten in verschillende producten.

In 2004 kon geen akkoord worden gesloten met DETIC (zie verslag 2004). Het DG Leefmilieu heeft in 2005 echter een ontwerp van KB opgesteld op basis van de thans van kracht zijnde wetgeving in Californië. Dit ontwerp van KB moet nog worden onderhandeld met de sector. »

De voor de hand liggende maatregel is dat deze actie uit het plan 2004-2007 wordt uitgevoerd. Teneinde conformiteit met de Europese regelgeving op de interne markt na te streven is het aangewezen na te gaan welke maatregelen andere Europese landen hebben kunnen nemen.

Actiepunten/prioriteiten naar aanleiding van discussie:

De werken moeten hervat worden, de groep deskundigen moet worden verenigd om een nieuwe strategie op poten te zetten voor een geïntegreerd beleid van oplosmiddelen houdende producten. Alle actoren moeten vertegenwoordigd zijn.